

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcov : **1/ V. Š.**, bývajúcí v B., **2/ P. Š.**, bývajúcí vo V., obaja zastúpení JUDr. T. T., advokátkou v B., proti žalovanému : **D. V.**, bývajúcí v L., zastúpený Mgr. Z. G., advokátkou v N., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 12 C 205/2003, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 22. januára 2010 sp.zn. 6 Co 180/2009

t a k t o :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Nitre z 22. januára 2010 sp.zn. 6 Co 180/2009 a uznesenie Okresného súdu Nitra z 22. júna 2009 č.k. 12 C 205/2003-231 a vec vracia Okresnému súdu Nitra na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra uznesením z 22. júna 2009 č.k. 12 C 205/2003-231 podania žalobcov 1/, 2/ zo dňa 16.10.2003, 14.4.2005, 24.5.2005, 16.4.2007 a 20.6.2008 odmietol. Vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením. V odôvodnení uznesenia uviedol, že uznesením zo dňa 20.5.2009 vyzval žalobcov 1/, 2/, aby svoj návrh v lehote 10 dní doplnili a poučil ich, ako majú svoje podanie opraviť. Zástupca žalobcu 1/ prevzal výzvu na doplnenie dňa 4.6.2009, návrh však v zmysle citovaného zákonného ustanovenia v lehote stanovenej súdom zástupca žalobcu 1/, ani zástupca žalobcu 2/ neopravili a nedoplnili, zaslali petit návrhu totožný s petitom návrhu zo dňa 20.6.2008, ktorý je podľa rozhodnutia Krajského súdu v Nitre neurčitý, nejasný a nezrozumiteľný. Nakoľko pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, podanie v zmysle hore citovaných zákonných ustanovení odmietol.

Na odvolanie žalobcu 1/ Krajský súd v Nitre uznesením z 22. januára 2010 č.k. 6 Co 180/2009-238 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení svojho

rozhodnutia uviedol, že už vo svojom zrušujúcom uznesení poukázal na procesné nedostatky podaného návrhu a na tomto svojom právnom názore zotrúva doposiaľ. Napriek tomu, že súd prvého stupňa sa opätovne pokúsil odstrániť vady návrhu, žalobca 1/ sa dožadoval opätovne takého istého určenia, ako aj pred rozhodnutím súdu prvého stupňa, pričom žalobca 2/ na výzvu ani nereagoval. Napokon v podanom odvolaní sa domáhal vydania navyše ešte alternatívneho petitu, kde by bola len žalobcovi 1/ vyplatená finančná náhrada za nehnuteľnosť.

Žalobný návrh má spĺňať také náležitosti, aby bol jasný, určitý a najmä vykonateľný – v tomto prípade zápisom v katastri nehnuteľností na LV nehnuteľnosti, ku ktorej žalobcovia žiadali určiť vlastnícke právo a to na základe konkrétne označeného geometrického plánu s označením parcelného čísla, druhu a výmery parcely. Žalobcovia takýto návrh nepodali a žalobu formulovali nedostatočne, bez identifikácie nehnuteľností a doloženia geometrického plánu pre účely zápisu v katastri nehnuteľností za predpokladu, že žalobe bolo vyhovené. Súd prvého stupňa správne vyzýval žalobcov, aby svoje podanie opravili a doplnili, aj napriek tejto výzve podanie nespĺňa vyššie citované náležitosti. Napokon v rámci odvolacieho konania sa žalobca 1/ domáhal alternatívne aj takého určenia (finančnej náhrady), ktorú počas konania pred súdom prvého stupňa vôbec nepožadoval. Za takého stavu odvolací súd dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne, podanie žalobcov vykazuje také nedostatky, pre ktoré nemožno v konaní ďalej pokračovať a preto ho aj podľa § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správne.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/, 2/, ktorého prípustnosť odvodzovali ustanovením § 237 písm.f/ O.s.p., teda že v konaní im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Majú za to, že neboli splnené zákonné dôvody pre to, aby ich podanie bolo odmietnuté. Na výzvy súdu prvého stupňa v stanovenej lehote riadne reagovali a to podaním z 10.6.2009, kde zotrvali na petite žaloby, t.j. na negatívnom aj pozitívnom určení vlastníckeho práva tak, ako ho uviedli v podaní z 20.6.2008. Navrhli zrušiť uznesenie odvolacieho ako aj prvostupňového súdu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcov 1/, 2/ nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie

smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Pokiaľ bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vydané v tejto procesnej forme, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnuté zmeňujúce uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.), alebo potvrdzujúce uznesenie, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd v ňom vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky niektorého z uvedených uznesení a preto prípustnosť dovolania z § 239 ods. 1 a 2 nemožno vyvodiť. So zreteľom na to by prípustnosť dovolania prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p.; povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre odvolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak je konanie, v ktorom bolo vydané, postihnuté niektorou zo závažných, v ňom vymenovaných procesných väd (nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, zákonom predpísaného spôsobu začatia konania, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Vady konania uvedené v § 237 písm.a/ až e/, g/ O.s.p. dovolatelia nenamietali a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z § 237 písm.a/ až e/, g/ O.s.p. nemožno vyvodit'.

V dovolaní sa ako dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm.a/ O.s.p. uvádza, že žalobcom 1/, 2/ bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Pod odňatím možností pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.) treba rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O postup odnímajúci účastníkovi možnosť pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd podľa § 43 ods. 2 O.s.p. odmietne podanie (žalobcu), hoci podmienky pre tento postup nie sú dané.

Keďže súd (až na prípady uvedené v zákone – viď § 81 ods. 1 O.s.p.) nezačína konanie z vlastnej iniciatívy, ale na podnet účastníka, je zásadne vecou toho, kto navrhuje začatie konania, aby žalobu prispôbil po stránke formulačnej a obsahovej (§ 79 ods. 1 O.s.p.).

Najdôležitejšou obsahovou náležitosťou žaloby je žalobný návrh (petit). V ňom žalobca uvádza, ako by podľa jeho želania mal súd rozhodnúť, resp. ako by mal znieť výrok jeho rozsudku. Ním zároveň stanovuje rozsah požadovanej súdnej ochrany a určuje súdu medze toho, o čom a ako má rozhodnúť. Pretože v podstate ide o návrh súdneho výroku, kladie zákon na formuláciu petitu určité požiadavky, rešpektovaním ktorých sa zabezpečuje presnosť a určitosť výrokov rozsudkov. Presný a určitý petit je síce pre súd rámcom rozhodovania, z ktorého nesmie vybočiť, a ktorý môže prekročiť len v taxatívne vymedzených prípadoch (§ 153 ods. 2 O.s.p.), to však v plnom rozsahu platí len z hľadiska obsahu petitu a podstaty zmyslu toho, čoho sa žalobca v konaní domáha. V žiadnom prípade to ale neznamená, že by súd pri svojom rozhodovaní bol do najväčších podrobností viazaný výrazovými prostriedkami použitými v texte petitu, alebo jeho doslovným znením (vrátane slov, slovných spojení, ba dokonca aj eventuálnych gramatických chýb) a že by sa prípadnou odlišnou formuláciou vo výroku svojho rozhodnutia, než zodpovedá odlišnému zneniu žalobného petitu, dopúšťal procesnej vady v zmysle § 237 písm.e/ O.s.p. Naopak, tam, kde je to potrebné, je dokonca povinnosťou súdu upraviť formulačne petit žaloby tak, aby zodpovedal objektívnemu hmotnému právu, a aby jeho formulácia zodpovedala dovoleným spôsobom výkonu rozhodnutia.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 79 ods. 1 O.s.p. nevyžaduje, aby žalobca po stránke formálnej do najmenších podrobností formuloval návrh budúceho výroku súdneho rozhodnutia. Z jeho doslovného znenia je zrejmé, že za postačujúce považuje, ak žalobca v žalobe vyjadří podstatu (zmysel) toho, čoho sa v konaní na základe opísaného skutkového stavu domáha. Petit žaloby, tak ako žalobca formuluje v podanej žalobe, alebo neskôr v priebehu konania, je súd povinný posudzovať čisto z hľadiska obsahového (t.j., či je v žalobe dostatočne presne, určito a zrozumiteľne vyjadrené, čo žalobca žiada). Súd do výroku svojho rozhodnutia nemusí prevziať doslovne žalobcom naformulovaný petit žaloby, môže v ňom vykonať také zásahy, ktoré zachovávajú podstatu petitu a nemenia jeho zmysel.

V prejednávanej veci na súdoch nižších stupňov a napokon aj v predmetnom dovolacom konaní (tu však len z hľadiska preskúmania existencie procesnej vady uvedenej v § 237 písm.f/ O.s.p.) išlo o posúdenie otázky splnenia procesných podmienok odmietnutia žaloby (podania) v zmysle § 43 ods. 2 O.s.p., ktorou sa žalobcovia 1/, 2/ domáhali, aby súd „zistil, že žalovaný nie je vlastníkom z titulu vydržania nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území V., ktoré sú zapísané v LV č. X., a to parcela č. X.-zastavaná plocha o výmere X. m² v podiele X. a parcela č. X.-záhrada o výmere X. m² v podiele X., čo činí celkom výmeru X. m² a určuje, že do dedičstva po zomrelom O. Š. patria nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území V., zapísané v LV č. X., a to parcela č. X.-zastavaná plocha o výmere X. m² v podiele X. a parcela č. X.-záhrada o výmere X. m² v podiele X., čo činí celkom výmeru X. m² a následne tieto podiely budú zapísané do LV č. X. v prospech žalobcu 1/“.

Dovolací súd záver odvolacieho súdu, podľa ktorého podanie žalobcov 1/, 2/ (č.l. 188 a 230, ktoré je totožné) nespĺňa náležitosti žaloby, je formulované nedostatočne bez identifikácie nehnuteľností a doloženia geometrického plánu pre účel zápisu v katastri nehnuteľností, nepovažuje za správny. Podľa dovolacieho súdu zo žaloby a k nej pripojených dokladov možno jednoznačne vyvodit', že žalobcovia 1/, 2/ žiadajú jednak určenie, že žalovaný nie je vlastníkom titulom vydržania nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území V., ktoré sú zapísané na LV č. X. a to parcela č. X.-zastavaná plocha o výmere X. m² v podiele X. a parcela č. X.-záhrada o výmere X. m² v podiele X., čo činí celkom výmeru X. m² ako aj určenia, že do dedičstva po zomrelom O. Š. patria nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území V., zapísané na LV č. X. a to parcela č. X.-zastavaná plocha o výmere

X. m² v podiele X. a parcela č. X.-záhrada o výmere X. m² v podiele X., čo činí celkom X. m² a následne tieto podiely budú zapísané na LV č. X. v prospech žalobcu 1/, teda ide jednak o negatívnu žalobu a jednak o určovaciu žalobu. Žalobcami 1/, 2/ navrhovaný petit nevykazuje znaky neurčitosti, nezrozumiteľnosti a nie je v rozpore ani s obsahom žaloby; v žalobe je dostatočne presne, určito a zrozumiteľne vyjadrené, čo žalobcovia 1/, 2/ žiadajú.

Dovolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že otázka existencie naliehavého právneho záujmu žalobcov 1/, 2/ na požadovanom určení, teda že žalovaný nie je vlastníkom sporných nehnuteľností a že sporé nehnuteľnosti patria do dedičstva po zomrelom O. Š., ako aj že tieto podiely majú byť zapísané do LV č. X. v prospech žalobcu 1/ má procesnoprávnu povahu a súvisí s posúdením, či žalobcovia 1/, 2/ sú procesne oprávnení domáhať sa ochrany svojich práv nimi zvoleným procesnoprávnym prostriedkom. Skúmanie otázky naliehavého právneho záujmu je podmienkou prípustnosti žaloby na určenie v zmysle § 80 písm.c/ O.s.p.; posúdenie procesnej prípustnosti žaloby z hľadiska preukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (§ 80 písm.c/ O.s.p.) je v prípade určovacej žaloby súčasťou právneho posúdenia veci súdom a nepreukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je dôvodom jej zamietnutia.

Za tejto vyššie uvedenej situácie, keď odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo podanie žalobcov 1/, 2/ odmietnuté z dôvodu, že žaloba nemala potrebné náležitosti (§ 43 ods. 2 O.s.p.), je zrejmé, že žalobcom 1/, 2/ bola znemožnená realizácia ich procesného práva na to, aby súd konal ďalej o ich žalobe, a že teda v predmetnom konaní došlo k procesnej vade podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p., zakladajúcej prípustnosť dovolania. Táto vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť. Rozhodnutie, ktoré bolo vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť totiž považované za správne.

So zreteľom na to, Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté potvrdzujúce uznesenie Krajského súdu v Nitre zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p.; pre rovnakú vadu zrušil tiež uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým tento odmietol podanie žalobcov 1/, 2/ a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.)

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2011

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová